

STRASCHILL'ova grenčica iz zelenjave povzroči moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

neobhodno potrebna.

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovec vojak, romarje itd.

povsod nazaj vržene. Na posameznih krajih so bili protisunki potrebni; dobili smo mnogoštevilno vjetih.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Boj za goro sv. Gabrijela.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 6. oktobra. Uradno se danes razglaša:

V oddelku Gabriele se je neki v večernih urah zapričeti italijanski napad razbil. Šef generalštaba.

Zmagoviti odpor Nemcev.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 6. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V bojnem okolišu flandrijske fronte povečal se je čez dan krepki ogenj zvečer do posameznega bobenskega ognja med Poelcapelle in Gheluveltom; prodirajoči poizvedovalni sunki so bili nazaj vrženi. — Armada nemškega prestolonaslednika. Severno-vzhodno od Soissonsa povišano artiljerijsko delovanje. Pri Reimsu izjalovil se je neki francoski sunek. Na obeh bregovih Maase vdrle so naše naskočne čete v sovražne postojanke in se vrnilo povsod z vjetimi. Sestrelili smo vkljub viharju 5 sovražnih letal.

Makedonska fronta. Večkrat borile so se artiljerije živahneje, nego drugače. Vzhodno jezera Doiran so bolgarska varstva zavrnila en napad nekega angleškega bataljona.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Uničenje francoske trdnjave Dünkirchena.

Amsterdam, 6. oktobra. Ranjenci iz Dünkirchena, ki so preživeli vso obstreljevanje francoskega pristaniškega mesta po nemških letalcih in so bili odpeljani v London, dajejo angleškim listom natančni popis tega uničilnega zračnega napada.

V Londonu samem se je, kakor poročajo angleški listi, v noči od 24. na 25. septembra potresu podobne sunke opazilo, katerih povod se je zamoglo šele raztolmačiti, ko so došla francoska poročila. Prve letalne bombe priletele so v neko shrambo petroleja, ki je v par sekundah eksplodirala in cele vrste cest v razvaline spremenila. Požar se je z velikansko hitrostjo na industrijsko predmestje razširil. Pravo morje plamen ledžalo je nad mestom in je uničilo velikanske zaloge angleške flandrijske armade, ki se jih je bilo tam zbralo v zadnjih mesecih z izrom na veliko ofenzivo. Pristaniške naprave so popolnoma uničene, doki ednaki zemlji, velike železne livarne uničene. V pristaniškem mestu postali so že v prvih urah požara vojaški magacini na orožju, strelivu in drugih vojnih potrebščinah rop plamenov. Angleški listi skušajo sicer pomen tega uničilnega udara zmanjšati, med vrticami pa je razvidno, da je uničenje Dünkirchena najtežji udarec, ki je zamogel zadeti angleško vojno vodstvo, ker se v kratkem času nadomestilo za tam nabrane zaloge sploh ne more skupaj spraviti.

Ruski napad v Bukovini.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 7. oktobra. Uradno se danes razglaša:

Vzhodno bojišče. Pri Seretu v Bukovini napadel je sovražnik včeraj po močni artiljerijski pripravi; bil je pri St. Onufry

z ognjem zavrtnjen, pri Waškoncu pa od avstro-ogrskih in nemških čet v protisunku vržen.

Italijansko bojišče. V Gabriele-oddelku omejili so se Italijani včeraj na delne sunke, ki so ostali brezuspešni. Na Costabelli pripeljali so gorski naši oddelki 21 bersaglieroev iz sovražnih jarkov.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 7. oktobra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V Flandriji oženj na bojnem polju Poelcapelle in Zandvoorde. Pri Verdunu se je ogenj oživil na vzhodnem bregu Maase. Poizvedovalni sunki so motili obojestranski oženj. — Fotografije letalcev dokazujejo, da je bombno metanje na trdnjavo Dünkirchen povzročilo močna uničenja v večih mestnih oddelkih, zlasti ob napravah skladišč, pristana in železnice. S tem se je angleško prevažanje občutno motilo.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Severno-vzhodno od Rige, pri Dünbargu in ob Zbruczu so se artiljerijske živahno borile. — Fronta nadvojvode Jožefa. V Bukovini so Rusi pod vporabo pancerskih avtomobilov naše postojanke pri St. Onufry in Waškoncu napadli. Sovražnik bil je z ognjem zavrtnjen, iz Waškonca pa s protisunkom nemških in avstro-ogrskih čet prepoden. V naši roki so ostali vjeti. — Pri armadi Mackensen se je ob spodnjem Seretu in pri Tulcei bojno delovanje artiljerije oživilo.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 8. oktobra. Uradno se danes razglaša:

Ob Soči se je na mnogih krajih artiljerijski ogenj močnejše oživel; posebno na visoki planoti Bainsizza-Sv. Duh. Do infanterijskih bojev je prišlo le v oddelku Sv. Gabrijela, kjer so bili popolnoma italijanski sunki zavrtnjeni.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 8. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Med gozdom Houthoult in cesto Menin-Ypern je prišlo po močnem bobenskem ognju do angleških delnih napadov, ki so se razvili proti posameznim oddelkom bojne fronte. Od nasprotnika vporabljen naskočne čete niso prišle nikjer naprej; naš odporni ogenj jih je zadržal v odprtinskem polju. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na obeh straneh Laon-Soissons lju ti artiljerijski boj. Zvečer je sunilo pri Vauxaillonu več francoskih kompanij naprej; bile so z ognjem zavrtnjene.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Hindenburgovi uspehi na zapadu.

W.-B. Berlin, 8. oktobra. Nemško armadno vodstvo naznanja ogromno število na zapadni fronti vjetih sovražnikov in zasežene plena od julija do septembra; iz tega je jasno razvidno, da je Hindenburg vkljub defenzivni taktiki na tej fronti ogromne uspehe dosegel. Skupno se je od armadnih skupin prestolonaslednika Rupprechta, nemškega prestolonaslednika in vojvode Albrechta vjelo 337 oficirjev in 13.512 mož, zaplenilo pa 41 minskih metalcev in 183 strojnih pušk. Nadalje se je zaplenilo še 4 topove in 11 sovražnih letal.

Avstrijsko uradno poročilo od torika.

K.-B. Dunaj, 9. oktobra. Uradno se danes razglaša:

Italijansko bojišče. Pri Kalna visoki planoti Bainsizza-Sv. Duh se je včeraj zjutraj en italijanski napad po močnimi izgubami sovražnika zavrnil. V naši roki je ostalo 120 vjetih in 7 strojnih pušk. — Pri Kostanjevici prineslo nam je neko uspešno podjetje nad 180 vjetih.

Albanija. Vzhodno od Valone se je neki italijanski poskus prehoda čez Vojuso preprečilo.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od torika.

K.-B. Berlin, 9. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Artiljerijski boj v Flandriji je bil vkljub viharnemu in deževnemu vremenu močan med gozdom Houthoult in Zandvoorde. Zvečer zbral je sovražnik svoj učinek do ljutih ognjenih sunkih proti posameznim našim oddelkom. Po nemirni noči povišalo se je na celi fronti artiljerijsko delovanje do bobenskega ognja. Na obeh straneh železnice Staden-Pocsing in severno ceste Menin-Ypern je pričela angleška infanterija z napadom. Boj je v toku.

Makedonska fronta. Živahno ognjeno delovanje južno-zapadno jezera Doiran, v dolini Vardarja, na Dobren polju in ob Cerni.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Vojna na morju.

Potopljeni!

W.-B. Berlin, 4. oktobra. Novi uspeh podmorskih čolnov v Kanalu in Severnem morju so 4 parniki, 1 ladja na jadri in ribiška ladja.

28.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 5. oktobra. Ob portogiskem obrežju in pred gibaltarsko cesto uničili so naši podmorski čolni zopet 13 sovražnih transportnih parnikov in eno trgovsko ladjo s skupno vsebino 29.000 ton.

17.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 6. oktobra. Vsled delovanja naših podmorskih čolnov je bilo v zahodnem okolišu okrog Angije zopet 17.000 brutto-register-ton potopljenih.

Angleška pancerska križarka „Drake“ potopljena.

K.-B. Amsterdam, 5. oktobra. Angleška admiraliteta daje na znanje, da je bila 14.100 ton velika pancerska križarka „Drake“ v torek zjutraj na severnem bregu Irlandske torpedirana. Dospela je še v pristan in se potem v plitvi vodi potopila. Vsled eksplozije bil je oficir in 18 mož usmrčenih. (Ostani posadke je rešen. Pancerska križarka „Drake“ je bila zgrajena l. 1901, je imela 24,6 metrskih milij hitrosti, 33 topov i. s. 2 od 22,4 cm, 16 od 15,2 cm, 12 od 7,6 cm, 3 od 4,7 cm kalibra, ter 200 mož posadke. Op. ur.)

5 parnikov potopljenih.

W.-B. Berlin, 8. oktobra. V severnem morju so naši podmorski čolni zopet pet parnikov potopili. Trije od njih so bili iz močno zavarovanih spremstev sestreljeni. Od ostalih dveh je bil eden obožoren.

Šef admiralnega štaba mornarice.

19.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 8. oktobra. V zahodnem okolišu okrog Angije se je vsed delovanja nemških podmorskih čolnov zopet 19.500 brutto-register-ton potopilo.

kanja papirja, da smejo vsi listi v oktobru desetkrat, v novembru pa dvanajstkrat iziti samo na dveh straneh.

Osumljen vohunstva. Bivšega avstrijsko-ogrskega konzula v Nizzi, Jellinek-Mercedesa so zaprli, a ga proti kavčiji 20.000 frankov začasno izpustili. Konzul je obdolžen vohunstva.

Boj za stare obleke. Napoved, da bodo izdana nakazila za oblačila, je zvalila na Dunaju v prodajalne oblek in zlasti k stari-narjem toliko ljudi, da so se vneli najhujši prepiri. Cene so poskočile v par urah za več sto odstotkov.

Pred cesarja poklicana. Ogrski poljedelski minister Mezössy in minister notranjih del Ugron, sta poklicana pred cesarja. Prvi, da pojasni v raznih listih proti njemu izrečene obdolžitve, drugi, ker je pri svoji udeležbi na neki pojedini sam prekoračil naredbo o razsvetljavi.

Prepoved pismenih poročil v zavojih. Ponovno se opozarja, da je strogo prepovedano prilagati pismena poročila zavojem. Poštni uradi so upravičeni, da zavoje vpricho oddajalca odpro in pregledajo.

25 hiš zgorelo. V znani vasi *Wenus* v dolini Pitza je te dni pri nekemu požaru 25 hiš pogorelo.

Čehi in vojno iztrajanje. Pretekli četrtek govoril je poslanec *Knirsch* v *Duxu*. Povedal je, da je „izdržanje“ vojne vsled pasivne rezistence v čeških okrajih jako oškodovano. Češki agrarci ne storijo ničesar za preskrbo domovine. Vkljub vsem oblastvenim odredbam je n. p. industrijski okraj *Dux* (ki je nemški) dva krat toliko žitja oddal, kakor plodoviti kmetijski okraj *Tabor* (ki je češki!). Glasom uradnega poizvedovanja bi preskrba tri mesece dalje trajala, ako bi bili češki okrajji toliko skrbeli, kakor nemški... To seveda ni slučaj, marveč to je ednostavno posledica gonje gotovih čeških politikov, ki jim leže njih „državnopravni“ cilji bolj na srcu, nego blagor Avstrije. S takimi ljudmi pa se bode moralo vkljub vsej potrpežljivosti tudi v Avstriji konec napraviti!

Umor v Budimpešti. Blizu mesta je policija našla umorjeno 14-letno hči nekega delavca, *Julijo Hulego* in dognala takoj, da je bilo dekle najprej posiljeno, potem pa umorjeno. Morilec se je slučajno sam izdal. Na cestni železnici sta namreč dva vojaka hotela spraviti na voz veliko vrečo paprike, a ko se je izkazalo, da je bila paprika ukradena na kolodvoru, sta vojaka zbežala. — Umorjena deklica je pa bila vsa posuta s papriko in to je policijo spravilo na sled morilcu. Prijela je 21-letnega krznarskega pomočnika *Roberta Kramerja*, ki je bil že mnogokrat zaprt in je dezertir. Njegovega spremljevalca še niso našli.

Avstrijska družba za izdelovanje orožja je imela v minolem poslovnem letu 18,345.188 kron čistega dobička. Koliko je s spretnim bilanciranjem odtegnila obdačevanju, je seveda njena tajnost. Družba je darovala za vojnopreskrbne namene 3 milijone in za preskrbo lastnih uslužbencev poldrug milijon.

Umrl je v Ptujju g. Franc Brosch, gostilničar, po daljši in hudi bolezni, v šele 38. letu svoje starosti. Lahka mu zemljica!

Zadnji telegrami.

Dr. Janez Ev. Krek †.

V Št. Janžu na Dolenjskem je po daljšem bolehanju in vendar nepričakovano umrl duhovnik **Dr. Janez Ev. Krek**. Z njim je prominul najmarkantnejši politik slovenskega ljudstva in najsposobnejši vodja modernega jugoslovanstva. Mi nismo bili nikdar njegovi pristaši in vodili smo vedno najodločnejši boj proti njegovim idejam. Ali priznati se mora, da je bil pokojnik mož in značaj, pravi hrast, napram kateremu so vsi drugi slovenski voditelji le prtiljkavci... Spretni in brezobzirni politik, do skrajnosti delavni agitator, vzorni govornik, — to je bil **dr. Krek**. In bil je mož, ki je smatral socijologijo za znanost, ki je poznal ljudstvo. Prav imperator-

ska zmožnost ga je dvignila visoko nad vse druge politikujoče duhovnike; in vkljub tej imperatorski gesti bil je demokrat najčistejše barve. Borili smo se iz političnih vzrokov proti temu duševnemu orjaku, ali ob njegovi gomili povemo odkrito, da je ta mož impo-niral, da je bil — mož na svojem mestu, značaj, morda fanatik, vendar pa vedno hrastova, močna natura... „Jugoslovanstvo“ je z **dr. Krekom** izgubilo dušo in vodstvo! — Pravični Bog daj temu možu vočni mir!

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 10. oktobra. Uradno se danes razglašajo:

Nikjer posebni dogodki.
Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 10. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika *Rupprechta*. Na bojišču v *Flandriji* stopilo je večeraj poleg 11 angleških divizij zopet nekaj francoskih čet v boj. Ogromna vporaba moči zvezanih zapadnih svetovnih sil opešala se je v čez dan trajajočih bojih ob vztrajnosti naših hrabrih bojevnikov. Zjutraj po najmočnejšem bobenskem ognju zapričeti napadi tvorili so uvod k bitki, ki se je pod nepretrgano najljutejšem artiljerijskem učinku do globoko v noč v skoraj 20 km širokosti na odprtinskih poljih med *Birschoote* in *Ghelcueltom* odigrala. Nasprotniki so metali vedno nove sile v boj, ki so naskočile večkrat, na posameznih krajih do 6-krat, proti našim črtam. Južno od gozda *Houthoult* pridobil je sovražnik pri *Dragiaut*, *Maugelacre*, *Veldhoeke* in na kolodvoru od *Poelcapelle* okoli 1500 m zemlje, dokler ga ni zadel protisunek in mu omejil začetne uspehe. Od *Poelcapelle* pa do južno od *Ghelcuelta* imajo naše hlabre čete svojo bojno črto trdno v roki. Opetovani sovražni napadi proti tej 11 km široki fronti so se vsi pod najtežjimi izgubami razbili.

Prvi generalkvartirnojmster
Ludendorff.

Splošno nabiranje perila.

Za oskrbo naših na bojnem polju se nahajajočih hrabrih boriteljev s potrebnim perilom, naj daruje vsako gospodinjstvo in vsak posameznik vse pogrešljivo in nepotrebno na posteljnem, namiznem perilu itd. vsake vrste, naj si bo novo ali rabljeno, oprano ali neoprano, belo ali barvano, celo ali strgano; tudi konci in oodpadki, plateno ali bombaževinasto blago in kosi so dobrodošli. Istotako tudi tkanine vsake vrste, kot blago, obleka, vezene in pletenine, vsakovrstne preje in odpadki.

Uvažuje se tudi najmanjši dar. Prišli bodo po te darove učenci
dne 16., 17. in 20. oktobra t. l.

Po tem roku sprejema zadevne darove: *Sammelstelle des Kriegsfürsorgeamtes*, Wien, IX., *Währingerstraße 52* (telefon 12367). Pošte pošiljate do 20 kilogramov z označbo „*Altmaterialienspende*“ (darilo starega blaga) so poštnine proste.

Vsakdo naj podpira to zbirko po močeh v blagor naše zmagovite armade in domovine.

Pojasnila daje c. in kr. vojno ministerstvo, vojnookrbrni urad, *Dunaj, IX., Berggasse 22*, kamor je tudi nasloviti vsa vprašanja in poročila.

Dunaj, v septembru 1917.

Löbl, fml. m. p.

Zahtevajte povsod „Štajerca“ in agitirajte za njega napredno stranko!

Zvezde v oktobru 1917.

Zvezda, ki jo vidimo skozi celo leto skoro na istem mestu, je *Severnica (Polaris)*. Pa še ta zvezda napravi vsak dan krog, katerega radius meri 1 stop. in 8 min. Središče tega kroga je severni tečaj na nebu, točka, ki je za naše oči nepremakljiva. Ta točka leži od *Severnice* za dva solnčna ali mesečna premera od nje oddaljena, proti srednji zvezi v ojesu *Velikega voza*.

Čim dalj je kaka zvezda od severnega tečaja, tem daljšo navidezno pot napravi vsak dan, ker mora vsak dan okoli njega narediti cel krog. Tudi solnce in mesec sta podvržena tej postavi. Ker se pa oba premikata tudi v drugo, nasprotno smer, namreč proti vzhodu, dovrši mesec ta krog skoro za eno uro pozneje, kakor zvezde stalnice, solnce pa za 4 minute. To je vzrok, da nam kaže nebo ob isti uri n. pr. zvečer v raznih letnih časih vselej drugačno lice. Tiste stalne zvezde, ki jih gledamo v začetku oktobra zunaj, vidimo na istih mestih meseca marca zvečer.

Je pa posebna vrsta zvezd, ki se ne vidijo ob istem letnem času vedno na istem mestu, ampak hodijo svoja pota, kakor bi blodile med stalnicami. Z enega ozvezdja se premikajo v drugega, gredo nekaj časa proti vzhodu, potem se obrnejo nazaj proti zahodu in potem zopet proti vzhodu. Zato so jim rekli stari Grki *planētai*, to je blodeče zvezde, mi jim pa pravimo *premičnice*. V naslednjem hočemo povedati, kje lahko najdeš nekatere večje *premičnice* ta mesec.

Kmalu po solnčnem zahodu se prikaže v večerni zarji na zahodnem nebu prva zvezda. To je *Večernica (Venus)*. Ves mesec zahaja okoli 7. ure zvečer. Ker pa solnce zahaja vsak dan malo prej kakor prejšnji dan, se bo videla vsak dan dalje na nebu. Na svojem potu okoli solnca se vedno bolj bliža zemlji, v njeno največjo bližino pa pride šele 10. februarja prihodnjega leta, ko se bo nahajala med zemljo in solncem. V daljnogledu se vidi sedaj približno taka, kakor mesec v prvem kraju. Ker se bliža zemlji, se vidi vedno večja; raste tudi njena svetloba. Sedaj je v ozvezdju *Tehtnice* in se *premiče* proti *Škorpionju*.

Okoli 8. ure zvečer vzhaja *Jupiter*. Na koncu mesca bo vzhajal že pred pol 6. uro zvečer. Lahko ga je najti, ker je najsvetlejša zvezda. *Venera* je sicer še svetlejša, pa zaide že zgodaj zvečer. Nahaja se v *Biku* blizu glave (*Hyades*) in je retrograden, to je pomiče se nazaj proti zahodu. To retrogradno premikanje ko trajalo do konca januarja in *Jupiter* bo prišel do takrat med *Hijade* in *Gostosevce*. Ker je v bližini več svetlih zvezd, se da ta njegova pot lahko opazovati. Na koncu januarja se bo obrnil nazaj, pa ne po isti poti, ampak malo višje. Tako riše *Jupiter* — pa tudi drugi planeti — s svojo potjo nekatere zanjke, ki jih zvedogledni starih časov niso mogli raztolmačiti.

Na jutranjem nebu smo videli v začetku tega meseca lepo konstelacijo; planeta *Mars* in *Saturn* sta se približala drug drugemu tako, da je znašala razdalja med njima samo 40 minut. Sedaj sta že precej narazen pa vendar nista na nebu dve zvezdi 1. reda tako blizu skupaj. Potem ju tudi vsakdo prav lahko najde. *Mars* ima rdečo luč, *Saturn* pa belo. Na koncu meseca bosta že daleč vsaksebi. Oba se premikata proti vzhodu, *Mars* hitro, *Saturn* počasi in zato ta za onim zaostaja. Nahajata se v *Raku*, pa *Mars* preide kmalu v *Leva* in bo koncu meseca že prav blizu *Regula*, največje zvezde tega ozvezdja. *Mars* vzhaja v začetku meseca ob 1, na koncu mnseca ob pol ene ponoči, *Saturn* pa že pred njim.

Tudi *Merkur*, *Benjamin* med svojimi brati planeti bi se imel sedaj videti, ker vzhaja sedaj — v začetku meseca — poldrug uro pred solnčnim vzhodom na vzhodni strani neba preveč megleno, boš lahko našel tam to lepo rumeno zvezdo. *Merkur* nam samo nekaterekrat na leto pokaže svojo svetlobo, pa še to le za malo dni.

V temni noči bi se dal s prostim očesom najti tudi planet *Uran*, ki se nahaja sedaj v ozvezdju *Kozla* in je po velikosti 6. reda. Planet *Neptun* in cela vrsta malih planetov pa se pokažejo se pokažejo samo v velikih daljnogledih.

V letošnjih jenskih in zimskih nočeh bo, kakor smo rekli, najsvetlejša zvezda *Jupiter*, ki je pravi kralj med zvezdami. Za njim pa je največji zvezda *Sirij*, ki čudovito miglja, kakor bi bil sestavljen iz samih briljantov. Vsak otrok ga lahko spozna po njegovi velikosti in lepi beli svetlobi.

Električna luč brez baterije! Znana eksportna firma *Maks Böhnel*, *Dunaj IV., Margaretenstraße 27/51*, prinaša novo električno *Dynamo* žepno svetilko in trgovino, ki zamore spreminiti vso industrijo žepnih svetilk z baterijami. Pri tej svetilki pride s priiskom *dynamo* in delo, ki daje električni tok za svetilko in s tem lepo, belo svetlobo. Cenejša kakor vsaka druga žepna svetilka, ker odpade nadomestilo baterij. Goril kolikor časa se hoče brez opešanja. Cena znaša *K24*—. Katalog proti v pošiljanju 1 K.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive las in brade za trajno temno pobarva, 1 steklenica s poštnino vred *K 2-70*.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. — 1 steklenica s poštnino vred — K 245. Po povzetju 55 h več. Naslov za naročila: **Jan Grolich**, drožerija pri angelu, *Brno, 636, Morava*.

Loterijske številke.

Gradec, 10. oktobra 1917: 55, 81, 44, 4, 67.
Trst, 3. oktobra 1917: 10, 71, 64, 33, 17.

Viničar

s 4 do 5 delavskimi močmi se sprejme za vinograd v srednjih Halozah. Vpraša se pri **W. Blanke v Ptuj**. 487

Porcelan-broša

4-glasta, se je v soboto dne 29. septembra t. l. na cesti v Mošgance do kolo-dvora izgubila. Naj-ditelj se prosi, da jo naj proti plačilu v upravi tega lista odda.

Kohnstein-ovo nadomestilo čaja z rum-skim ali citrónskim okusom. Zadostuje 1 kg moje esence za 400 čaš izbornega čajnega nadomestila. Cena 1 kg K 28.—. Razpošiljatev z nadomestilom po povzetju od 1 kg naprej. **Fabrika St. H. Kohnstein, Königfeld pri Brnu.** 462

Vsak svoj lastni reparater!

Moje Lumax ročno-šivalno šilo šije šep-šitke kakor z mašino. Največja iznajdba, da zamoreš usnje, raztrgane čevlje, opreme, kožuhe, preproge, vozne odeje, šole za šotore, filc, kolesne mantelje, vreče, platno in vse drugo močno blago sam sešiti. Neobhodno potrebno za vsako-garancija za rabljivost. Prekosi vse konkurenčne izdelke. Mnogo pohvalnih pism. Cena kompletnega šivalnega šila z cvrtnem, štirimi različnimi šivankami in navodilom K 4—, 2 kosa K 7,50, 3 kosi K 11—, 5 kosov K 18—, 2 kosa K 18—, 2 kosa K 7,50, 3 kosi K 11—, 5 kosov K 18—, 2 kosa K 18—. Se razpošilja poština ekstra, ako se denar naprej pošlje; pri povzetju poština ekstra, na bojišče le proti naprej-plačilu po **Josef Pelz, Troppau 122, Olmützerstrasse 10.** Išče se naprej-prodajalce. 376

Avtomatični lovilec za podgane

K 5-50, za miši K 4—, vlovi brez nadzorstva do 40 kom. v eni noči, ne zapusti duha in se postavi sam. Past za ščurke „Rapid“, ti-soče ščurkov in Rusov v eni noči, po K 5-70. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnih pism. Razpošiljatev po povzetju, poština 80 vin. **Exporthaus Tintner, Wien, III., Neulinggasse Nr. 26/P.** 38

8 vinarjev

za eno dopisnico Vas stane moj glavni katalog, ki se vam na zahtevo zastoj dopiše. **Prva fabrika ur Hanns Konrad, c. in k. dvorni literant Bräx 1502 (Češko).** Niklaste ali jeklene anker-ure K 16, 18, 20. Armadne radij anker-ure K 18, 22, 26. Bela kovina (Gloria-srebro) dvojni mantelji, anker-remont. ure K 30, 32. Masivne srebrne anker-remont. ure K 40, 50, 60. Budilnice in stenske ure v veliki izbiri. 3 leta garancije. Razpošiljatev po povzetju. Izme-njava dovoljena ali denar nazaj. 386

Inzerati

„Štajercu“

imajo vsled velike razširjenosti najboljši uspeh. Sprejemajo se: v Ptuj pri upravi lista; v Celju pri gosp. Fritz Rasch; v Mariboru pri g. Rud. Gaisser.

„Štajercu“ posreduje nakupe in prodaje posestev, hiš, blaga, posreduje službe vsake vrste itd. Inzerati v „Štajercu“ se sprejemajo v slovenskem, nemškem ali obeh jezikih.

Najboljši uspeh!

Najnižje cene!

Čez 1.000.000 mojih ročnih šil

v rabi. Praktično orodje za vsakogar za lastno krpanje usnjatih stvari, oprem, jermenov, čevljev, pihalnikov, jader, vreč, voznih plahit itd. Važno za vojake. Naprej-prodajalci rabst. Cena kompletnega šila pri naprej-plačilu K 4'50 in pri povzetju K 4'80. Na bojišče le pri naprej-plačilu. **P. E. Lachmann, Dunaj IX, Mosergasse 3, Abt. 113.**

Pes

zemljasto-barvni, 5 mesecev star, bil je dne 21. septembra ukraden. Ker je bil storilec izpoznan, se želi povrnitev psa, ker bi se drugače napravilo kazensko naznanilo. Lastnica **Mizzi Zoppak, Weitschach Nr. 3.** 488

VILA

na deželi z vrtom ali večjim zemljiščem se želi kupiti, eventualno tudi večja firma, ki je primerna za penzijo. Ponudbe z navedbo najskrajnejše cene in bremen na **Verwaltung des „Realitäten-Markt“**, behördl. bef. Realitäten-Verkehr Graz, Hamerlinggasse 6. 483

Gostilna

na deželi, tudi taka, kjer je mesarija poleg, se želi kupiti. Dopise z označbo cene in bremen na **Verwaltung des Realitäten-Markt**, behördl. bef. Realitätenverkehr Graz, Hamerlinggasse 6. 484

Trgovina z mešanim blagom

s hišo na deželi se želi kupiti. Dopise z označbo prodajalne cene in dolgov na **Verwaltung des Realitäten-Markt**, behördl. bef. Realitätenverkehr, Graz, Hamerlinggasse 6. 485

KMETIJSTVO

z dobro ohranjenimi poslopji se želi kupiti. Pismene ponudbe, v katerih naj bode označena velikost posestva, prodajalna cena in bremena, naj se pošiljajo na **Verwaltung des Realitätenmarkt**, behördl. bef. Realitätenverkehr Graz, Hamerlinggasse 6. 486

Dva učenca

se sprejmeta v trgovini za železnino **V. Leposcha v Ptuj**. 476

Viničar

kakor tudi en 479

„ofer“ (Inwohner)

z pridnimi delavskimi močmi pod dobrimi pogoji se takoj sprejmeta pri **Otto Schwarznig v Majšpergu**, pošta Ptujška gora pri Ptuj. 478

Iščemo za takojšni vstop

2 zanesljiva hlapca

h konjem, katera sta v oskrbi konj popolnoma večja, s tedenskim zaslužkom od K 50— do K 60—; za stanovanje je oskrbljeno. Hrana v tovarniški kantini stane dnevno okrog K 3—, Samski imajo prednost. Vstop takoj; vozni troški se povrnejo. 473
Firma Felten & Guillaume, Diemlach, pošta Bruck a. d. Mur. 473

Zagotovljen uspeh
Tisočero zahvalnih pism v prij. vpogled na razpolago.
Polna krasna prsa
dobite pri rabi 468
med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Dekla

starejša ima prednost, katera ima veselje do poljedelstva in s krmljenjem svinj, se proti dobrim plačilom takoj sprejme pri **Otto Schwarznig v Majšpergu**, pošta Ptujška gora pri Ptuj. 480

Srbenje

kraste, lišaj, grindavost in slične kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače mazilo Paratol. Ne umaže, nima duha, se more torej tudi čez dan rabiti. Mala posoda K 3'50, velika posoda K 6'—, Nadalje prašek Paratol za varstvo občutljive kože, ena škatlja 2 K 50 h. Dobi se oboje pri naprej-pošiljati svote ali povzetju na naslov: **Apotheker M. Klein's Paratol-Werke in Budapest VII/20., Rózsá utca 21.** 472

Mašina za štrikanje in godbeni aparat

za vmetavanje denarja in s 25 platami se zavoljo preselitve prav poceni prodaja pri **Mariji Damiš, Tiergarten 41, pošta Artič pri Brežicah.**

Tropine

482 letošnjega prešanja
jabolčni mošt
garantirane kakovosti, se kupuje oboje po vagonih. Pismene ponudbe in dobavne pogoje na **L. Böck, Gradec, II., Brandhofgasse 11. I.**

Pridni delavni

viničarji

4 delavske moči, se sprejmejo. Predstaviti se je od četrta dne 11. oktobra med 8.—10. uro zjutraj pri **Bankdirektor Gruber, Marburg, Parkstrasse 18., I. St.** 481

Razglas.

Zaradi premalega odkazanja špirta in zaradi pomanjkanja snovi za žganje se bode

žganje

le še v malih množinah oddajalo in ostane glavna trgovina na Bregu pri Ptuj tudi v pondeljkih ter sobotah zaprta.

Maks Straschill

žgalnica, fabrika žganja in likerja na Bregu pri Ptuj. 349

Nerazrušljivo vztrajati

je naš princip, ako smo govori resničnosti in pravilnosti našega stališča. Rabimo vedno **Lysoform**, ker imamo gotovost, da nas vedno pred vsako infekcijo varuje.

Gar. neskočljiva za vsako staro
bitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 4—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 9—.
Kosmetisches Dr. A. Rix Präparat Dunaj IX., Lackiererg. 61X.
Razpošiljatev strogo diskretna.
Zalogo v Mariboru: lekarna pri „angelju varuha“, lekarna „Maja pomagaj“ in parfumerija Wolfram; v Ljubljani lekarna pri „zlati jelenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Dobri aparati za briti in lase striči

I-a britev iz srebrnega jekla K 8-50,
4-—, 6-—, zaniklana K 3-—, 5-—,
znanka „Perfekt“ s 6 klinami K 16-—,
20-—, rezervne klinje 1 tucat K 6-—,
I-a stroji za lase striči K 11-—, 12-—,
Izmenjava dovoljena ali denar
nazaj.

Razpošiljatev po povzetju ali napre-
plačilo po c. in kr. dvornem life-
eksportna in razpošiljalna hiša
Hanns Konrad, Brück št. 1741 (Češko). 51

Hiša

z jako lepim in velikim vrtom pri
Sv. Roku na Bregu pri Ptuj, u.
primerna za penzionista ali vrtnar-
ja, se takoj zaradi preselitve pod
ugodnimi pogoji proda. Vprašanja
na gosp. 461

Johana Saischeg,

c. k. okrajna sodnija v Ptuj.

Kdor hoče svoje posestvo ali obrt na Dunaju ali provinci
hitro in diskretno prodati, naj se obrne na
Handelsverkehrszeitung „HAVEG“, Wien, I. Gise-
lastrasse 5, telefon interurban 8275, 159
in naj zahteva v svrhu ogleda ter informacije
brezplačni obisk našega strokovnega uradnika.

428

Žepna ura

jeklo ali zaniklana

I. vrsta . . . . . K 14
II. vrsta . . . . . K 20
Srebro imit. . . . . K 30
Z dvojnimi manteljem . . . . . K 40
Z varstveno šipo K 2-—, z ra-
dijem K 10-— več.
Prezisijske ure
K 50-—, 60-— in 80-—.

Ura na napestnik

z varstveno šipo

Veliki format . . . . . K 20
II. vrsta . . . . . K 24
Mali format . . . . . K 30
II. vrsta . . . . . K 40
Z varstveno šipo K 2-—, z ra-
dijem K 10-— več.
Prezisijska ura na napestnik
K 50-—, 60-— in 80-—.

Razpošiljatev od Dunaja po pošiljavi svote z K 150 za poštno
ludi na bojišče.

MAX BÖHNEL,

Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/51.

Fabrični cenik proti razpošiljavi K 1-—.

Dynamo žepna svetilka K 24-— in K 30-—.

Majer

in

en viničar

se pod jako ugodnimi pogoji sprejmeta.
Lepo plačilo in mnogo zemlje. Richard Ogriseq,
Sturmberg, pri Mariboru, pošta Pesnica. 434

Najlepši kinč

ženske so krasna

velika trdna prsa.

Ženske, ki se v tem oziru ne čutijo po-
polne, naj pišejo zaupljivo na Ida Krause,
ki podeli popolnoma brezplačno na pod-
lagi svoje priznane metode disk. nasvet
za dosego idealnih polnih oblik. Ida
Krause, Preßburg (Ogrsko), Schanz-
straße 2, Abt. 109. 275

Pozor!

Friderik Milošič

mizarstvo v Ptuj

***** poleg nemškega pokopališča *****

ima vedno

423

mrtvaške krsti (truge)

v vseh velikostih v zalogi. Istotako pohištvo
vseh vrst. Tudi izdeluje vsako delo mizarске
stroke po naročilu točno in dobro.

Mizarска delavnica je kakor preje odprta!
Najnižje cene! Poštena postrežba!

V obliki polna

prsa se doseže z po zanesljivosti učinka mno-
gokrat preizkušenim aparatom

HYPERIN

s patentirano vibracijo. Najnovejša zdravniško priporočena iznajdba
znanosti. Vidni uspeh še v 14 dneh, nadaljna raba nepo-
trebna. Ta izredni aparat se vsem damam vsake starosti najtopleje
priporoča. Za neškodljivost in učinek so se izkušene pisateljice
opetovano zavzele. Polno jamstvo, postavno varovan. Preseneči na
najvišji način. Se more rabiti tudi od dveh oseb. — Ako ne do-
pade, denar nazaj. Cena s pripravo in navodilom K 7-90. Po
pošti za 70 vin. več. Tajna razpošiljatev brez navedbe vsebine po
higij. razpošiljalni J. Kukla, Prag, Perlg. 31. 433

Najbolj prijetni

spomin

na pokojnike

se doseže

s povečanjem njih slike!

Povečanja in umetniška izpeljava fotografij
v vsaki velikosti

po zmernih cenah

z jamstvom za naravno slinčnost preskrbi
zavod za risanje in umetnost

Ferd. Ludw. Chamrada

Dunaj XV.,

Wurmsergasse 43, Abt. 7. 297

Ceniki na zahtevo.

Zastopniki se povsod sprejemajo.

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: od delavnih od 12.
ure do 3 ure popoldne (slabotna je od

12 do 1 ure zaprt), ob nedeljah in
praznikih od 11. do 12 ure popoldne

1. kopel z vročim vromom, sere ali
„Krausebad“ v tujih. K — 70

Novi kažipot

za

bolnike!

Spisal sem spis, da
v njem milijonom tr-
pečih edino mogočo pot
k ozdravljenju poka-
žem. Ta kažipot ne
stane niti vinarja in
se vsakomur, ki se čuti
bolanega, slabotnega, obupanega,
zastonj doposlje. Moj spis je rezultat
50-letnega mišljenja in študija, vse-
buje svoto bogate, praktične izkušnje
in mnogo dokazov odličnih znanstve-
nih mož.

Kdor se hoče rešiti,

naj se podvrže mojemu nauku, ki je
že mnogim tisočem pomagal. Naj je
bolezen nastala vsled skrbi, žalosti,
prevelikega napora, naj je bila pov-
zročena vsled

lahkomiselnosti in nezmernosti,

vsem žalostnim, za delo in na volji
slabotnim ljudem pokažem znanst-
veno in naravno pot k ozdravljenju
od živčnih bolezni, pomanjkanja spa-
nja, neveselja do dela, duševne in
telesne slabosti, trganja v udi, gla-
vobola, motenja v želodcu in prebavi
ter mnogo drugih bolezni.

Pišite še danes karto in zahte-
vajte zastonj in franko

moj kažipot!

Naslovite karto na adresu:

E. Pasternack, Berlin, N.-O., Michaelkirchplatz 13,
Abt. 473. 466

Sadje

in

gospodarska jabolka

kupuje v vsaki množini po najboljših cenah

Maks Straschill
Breg pri Ptuj. 349

Mestna posredovalnica

(Wohnung- und Dienstvermittlung)

za

službe, učence, stano-
vanja in posestva
v Ptuj

izvršuje
vse vrste posredovanja najhitreje.
Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Stole (Zimmersessel)

po 8-—, 16-— kron se dobijo v zalogi

SLAWITSCH & HELLER
trgovina v Ptuj.